
درس ۲۱ مطالعات اجتماعی پایه ششم
مبارزه‌ی مردم ایران با استعمار
(دفترچه خاطرات قهرمانان)
طراحی شده توسط وب‌سایت دیجی معلم
(Digimoallem.ir)

بچه‌ها! در گذشته، کشورهای قدرتمند مثل انگلیس و روسیه می‌خواستند منابع کشور ما را غارت کنند. به این کار «استعمار» می‌گویند.
اما با وجود پادشاهان ضعیف، مردم شجاع ایران هرگز تسلیم نشدند! بیایید داستان این قهرمانان را بخوانیم.

قهرمان اول:

امیرکبیر (میرزا تقی‌خان فراهانی)

صدراعظم ناصرالدین‌شاه

اقدامات مهم

ساخت کارخانه

انتشار روزنامه وقایع اتفاقیه

تأسیس مدرسه دارالفنون

«نه به انگلیس امتیاز می‌دهیم و نه به روسیه!»

سرانجام: به دلیل توطئه بیگانگان و درباریان، با دستور ناجوانمردانه شاه در حمام فین کاشان به شهادت رسید.

طراحی و تولید:
Digimoallem.ir

فعالیت ۲: به نظر شما چرا امیرکبیر چند کارخانه تأسیس کرد؟

خرید کالای خارجی = خروج پول از ایران = وابستگی و ضعف

ساخت کارخانه در ایران = ایجاد شغل برای جوانان = حفظ ثروت و استقلال!

مدافع شمال: میرزا کوچک‌خان جنگلی
رشت (گیلان)
شرایط:
زمانی که نظامیان روس و انگلیس بخش‌هایی از ایران را اشغال کرده بودند و حکومت ناتوان بود.
ویژگی‌ها:
مردی مؤمن، شجاع و حامی مظلومان.
مبارزه:
او همزمان با مأموران حکومتی ظالم و قوای خارجی جنگید. سرانجام در برف و سرمای کوهستان به شهادت رسید.

طراحی و تولید:
Digimoallem.ir

شیر جنوب: رئیس‌علی دلواری

بوشهر (جنوب ایران)

شرایط:
جنگ جهانی اول و اشغال جنوب ایران توسط انگلیسی‌ها.

نقطه عطف: او از روحانیون بوشهر بوشهر پرسید آیا جنگ با اشغالگران واجب است؟ آن‌ها پاسخ دادند: بله!

مبارزه:
او همراه با دلیران تنگستان قهرمانانه جنگید و سرانجام با تیر دشمن به شهادت رسید.

نبرد برای ثروت ملی: نفت!

- **مشکل:** انگلستان با قراردادهای ظالمانه، نفت ما را غارت می‌کرد.
- **قهرمانان:** دکتر محمد مصدق (نماینده شجاع مجلس) و آیت‌الله کاشانی (روحانی مبارز).
- **نتیجه:** اتحاد دین و سیاست باعث شد قانون ملی شدن نفت در اسفند ۱۳۲۹ تصویب شود و دست بیگانگان از نفت ایران کوتاه گردد.

تهیه شده در
وب‌سایت دیجی معلم

فعالیت ۵: روز ملی شدن صنعت نفت چه روزی است و چرا تعطیل رسمی است؟

پاسخ: ۲۹ اسفند ۱۳۲۹!

این روز تعطیل است تا همیشه به یاد داشته باشیم که اتحاد مردم، نمایندگان و روحانیون توانست ثروت کشورمان را از استعمار پیر(انگلیس) پس بگیرد. این یک پیروزی بزرگ ملی است که به ما یادآوری می‌کند وقتی متحد باشیم، هیچ قدرتی نمی‌تواند منابع ما را غارت کند.

پاسخ فعالیت ۱

ویژگی‌های مشترک قهرمانان ایران

نفرت از ظلم و استعمار

میهن‌دوستی شدید

شجاعت و نترس بودن

ایمان قوی به خدا

فعالیت ۱ (بخش دوم):

دوستـان! اگر شما در آن زمان به دنیا می‌آمدید، دوست داشتید در کنار کدام‌یک از این قهرمانان قرار بگیرید؟ چطور به او کمک می‌کردید؟

(همین الان در کلاس به این سوال فکر کنید و جواب خود را به معلم و دوستانتان بگویید!)

Digimoallem.ir
پیشگام در آموزش نوین

مسیر نورانی مبارزه (خط زمان)

حدود ۱۲۰۰ هجری

تأسیس سلسله قاجار و
دوران امیرکبیر

حدود ۱۳۰۰ هجری

مبارزات میرزا کوچک خان
و رئیس‌علی دلواری

مبارزات میرزا کوچک خان
و رئیس‌علی دلواری

۱۳۲۰ تا ۱۳۳۰

مبارزات آیت‌الله کاشانی
و دکتر مصدق

**۱۵ خرداد ۱۳۴۲ تا
پیروزی انقلاب ۱۳۵۷**

پیروزی انقلاب اسلامی به
رهبری امام خمینی (ره)

پایان شب سیاه استعمار

سرانجام، با پیروزی انقلاب اسلامی در سال در سال ۱۳۵۷ به رهبری امام خمینی (ره)، دست تمام قدرت‌های استعمارگر و بیگانگان برای همیشه از کشور ما کوتاه شد.

فعالیت ۴ (الف):
یک جمله معروف از امام خمینی (ره) درباره استعمار:
«ما باید دست اجانب را از این مملکت کوتاه کنیم.
آمریکا هیچ غلطی نمی‌تواند بکند.»

پایان درس ۲۱ - خسته نباشید کاوشگران تاریخ!

با افتخار طراحی شده توسط تیم دیجی معلم (Digimoallem.ir)